

Te Tuhi Whakamārama mō te Kupu Māori

Nā Te Awanui Black,

Nō Ngāti Pukenga, Ngāi Te Rangi, Raukawa, Aotea

Etā, he mahi whakaānini māhunga!

Ko au rā tēnei tētahi o ngā kaituhi mō te papakupu reo Māori anahe, ko Te Mātāpuna tōna nei ingoa. Nā, ahakoa pēhea nei te raraku i taku māhunga i ētahi ata, kāre rawa e kitea tētahi maramatanga ririki noa iho nei mō ētahi o ngā kupu e tohe nei au ki te whakamārama! Neke atu i te rua tau au e mahi ana i tēnei mahi, engari, kāre anō kia tino ngāwari noa. Tokotoru mātau e ngana ana ki te whakatutuki i tēnei mahi hei painga mō ngā uri whakatipu, engari ahakoa pēhea te whana, te kipakipa me te kūtētē i ētahi o ēnei kupu, kore kore rawa e whai miraka!

Tērā ētahi tāngata e rīti ana i tēnei tuinga, e mea ana, pēnā kei te kuare te tangata nei ki tāna mahi, kāre ōna take! Pai kē atu te porowhiu atu i te kaiatahi nā ki te wāpu o Tauranga hei tonotono! Ehara, kei te tika pea hoki ēnei whakahē. Heoi, taku raruraru, me te raruraru o ngā kaituhi katoa, kei te ngaro mārika ētahi o ngā mōhiotanga mō ētahi o ēnei kupu nā te kore e kōrerotia, nā te rerekē hoki o te noho a te tangata inaianei. Ehara te nuinga o tātau i te tāngata noho riu, noho ngahere, noho moutere, noho kūrae pērā i ō tātau mātua. Ki te kore te tangata e rongō i te tūi e kōkō ana i runga i te kōwhai, me pēhea ia e mōhio ki tōna rōreka? He mōhio ake te nuinga o tātau ki te tangi a te tūi, me te hū o te wheketere, i tā te kiwi!

Kāti, ka whakatakoto atu au i ētahi kupu kia wānangatia e koutou. He aha hoki ēnei momo kahu ua?

Kāre e kore, he mōhio ake ētahi o koutou e hika taurewa mā. Mā koutou pea e whiu mai he maramara

Hautai	Hipora	Pūreku
Hieke	Kaku	Tātara
Hikurere	Katekate	Tarakinakina
Pekerere	Koka	Timu
Kahukoka	Koura	Tipapa
Pākē	Koure	Tōi
Patutikoka	Mai	Whakatipu
Pūreke	Mangaeka	Tōnakenake
Koka	Ngūpara	Tuahau
Pora	Pōkeka	Tuapora

kai mā kātuarehe nei e whanga atu nei. Ki te uia au nā wai tēnei inoi, māku e ki atu nāku, nā te hunga rangatahi e hao nei i ngā kōpua kānaeae o te iwi, e kimi ana i te ika e ngata ai te hiakai.

Kāti ake rā, ka nui te mihi. Taihoa

ka whiua atu anō ētahi kupu hei whakararu i ō koutou pīnati! Pēnā he whakamārama āu, tukua mai ki tā mātau hēkeretari, ki a Waitangi Teepa i Te Taura Whiri i te Reo Māori, ki tana ī-mēra rānei: waitangi@tetaurawhiri.govt.nz

Ko Te Awanui Black (Kaituhi) rāua ko Te Haumihia Mason (Kaituhi)

Ko Haami Piripi

Ko Ruka Broughton (kaituhi) rāua ko Dave Moskovitz (kaitiaki pātengi raraunga)

Ko Sharon Armstrong (Kaiwhakahaere)

Ko Waitangi Teepa (Kaiāwhina papakupu)

Ko Phil Matthews (Kaitohutohu puna kupu)